

THỰC TRẠNG MÔ HÌNH VÀ ẢNH HƯỞNG CỦA CÁC YẾU TỐ ĐẾN MÔ HÌNH HOẠT ĐỘNG THỂ THAO NGOẠI KHÓA CỦA HỌC SINH, SINH VIÊN TẠI NƠI CƯ TRÚ

Cao Hoàng Anh*; Đinh Thị Mai Anh*

Tóm tắt:

Bằng các phương pháp khoa học cần thiết các tác giả đã khái quát được thực trạng mô hình hoạt động thể thao ngoại khóa của học sinh, sinh viên tại nơi cư trú hiện nay còn nhiều bất cập, thiếu tính liên kết, xác định được mức độ ảnh hưởng của các yếu tố đến mô hình hoạt động thể thao ngoại khóa, dẫn đến hiệu quả phát triển phong trào tập luyện TDTT của học sinh, sinh viên tại nơi cư trú chưa cao.

Từ khóa: Mô hình, thể thao ngoại khóa, học sinh, sinh viên, nơi cư trú, yếu tố ảnh hưởng...

Actual situation of the model and the factors affecting the extracurricular sports activities model of high school students, university students at their residence

Summary:

By necessary scientific methods, the thesis has generalized the current situation of extracurricular sports activities for high school students and university students at their current residence, there are still many shortcomings, lack of coherence, leading to low efficiency in the development of physical training and sports movements for high school students and university students at their residence.

Keywords: Extracurricular sports, model, students, residence, affecting factors ...

ĐẶT VẤN ĐỀ

Đánh giá cụ thể của Đề án tổng thể phát triển thể chất và nâng cao tầm vóc người Việt Nam giai đoạn 2011 – 2030 [5] khẳng định: Thực tiễn trong điều kiện đất nước có nhiều khó khăn, nguồn lực còn hạn hẹp, được sự quan tâm, chăm lo của Đảng, Nhà nước và toàn xã hội, với những nỗ lực của ngành GD&ĐT, công tác GDTC và thể thao trường học đã đạt được những kết quả quan trọng trong việc phát triển thể chất, nâng cao thể lực cho học sinh, sinh viên (HSSV). Tuy nhiên, chất lượng GDTC và thể thao trường học nhìn chung còn nhiều bất cập, thể chất HSSV chưa đáp ứng được yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Qua khảo sát thực tế cho thấy, các trường hiện nay tập trung chủ yếu vào các nhiệm vụ dạy học (đối với học sinh phổ thông) cũng như đào tạo chuyên ngành (đối với sinh viên), chưa quan tâm tổ chức các hoạt động tập luyện TDTT ngoại khóa, trong khi đó nhu cầu được vận động, tập luyện, nhu cầu vui chơi, giao tiếp của

học sinh, sinh viên là rất lớn mà GDTC nội khóa chưa thể đáp ứng được. Việc này làm ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng đào tạo chung. Vì vậy, tìm hiểu thực trạng và xây dựng phương án tổ chức hoạt động TDTT ngoại khóa sao cho hiệu quả là vô cùng cấp thiết không chỉ của các trường học mà còn của địa phương và các tổ chức xã hội nơi HSSV cư trú nhằm hoàn thành mục tiêu đào tạo giáo dục toàn diện cho thế hệ trẻ Việt Nam, đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế trong bối cảnh hiện nay.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

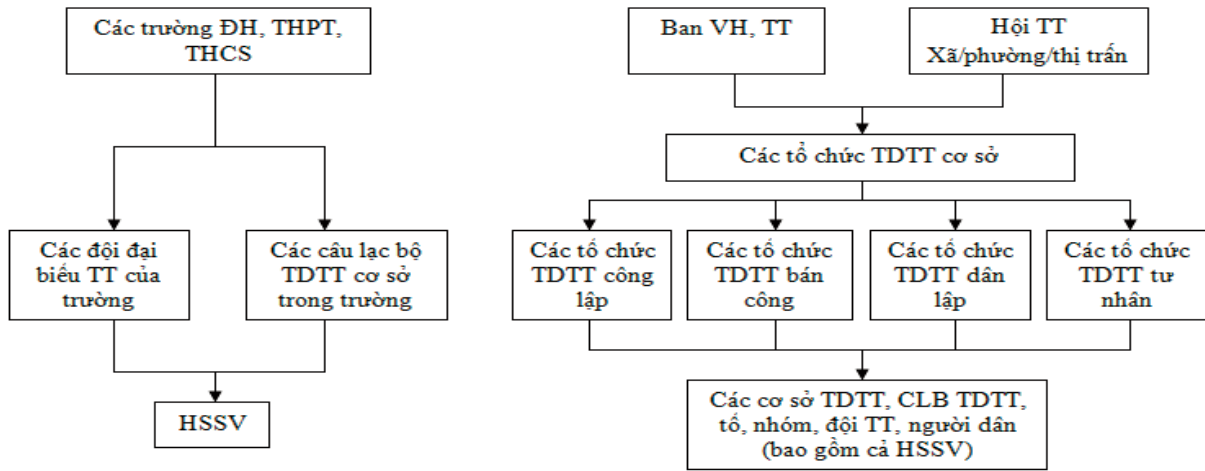
Trong quá trình nghiên cứu chúng tôi sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu, phương pháp phỏng vấn, phương pháp điều tra xã hội học và phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Khái quát thực trạng mô hình hoạt động thể thao ngoại khóa cho học sinh, sinh viên tại nơi cư trú hiện nay

Trên cơ sở kết quả khảo sát 6 tỉnh (Tuyên

*TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

Sơ đồ 1. Thực trạng mô hình hoạt động thể thao ngoại khóa của học sinh, sinh viên tại nơi cư trú

Quang, Bắc Giang, Huế, Lâm Đồng, Cần Thơ, Bình Phước) đại diện cho các vùng miền khác nhau và bằng các phương pháp khoa học cần thiết, chúng tôi đã đánh giá được thực trạng mô hình hoạt động thể thao ngoại khóa của học sinh, sinh viên tại nơi cư trú hiện nay như sau (Sơ đồ 1):

Quan sát tổng thể sơ đồ 1 nhận thấy, mô hình hoạt động TDTT quần chúng ở Việt Nam nói chung chịu sự chi phối và tác động của các cơ quan quản lý nhà nước, các tổ chức chính trị xã hội và có sự phân cấp từ trung ương đến địa phương và cuối cùng là người dân.

Cũng qua sơ đồ 1 cho thấy, hoạt động TDTT ngoại khóa của HSSV chịu sự tác động và chi phối độc lập của hai cơ quan quản lý nhà nước là Bộ GD&ĐT và Bộ VHTTDL, mà nòng cốt là các trường đại học, trung học phổ thông và trung học cơ sở. Qua khảo sát thực tế và phân tích tài liệu có liên quan, chúng tôi nhận thấy, các hoạt động TDTT ngoại khóa của HSSV chủ yếu được diễn ra trong các trường học, thông qua hình thức câu lạc bộ TDTT (CLB TDTT) cơ sở và các đội đại biểu của trường. HSSV tham gia vào các hoạt động TDTT tại nơi cư trú còn nhỏ lẻ, mang tính tự phát, theo nhu cầu cá nhân, chưa có sự phối kết hợp giữa nhà trường và địa phương trong việc thúc đẩy phong trào tập luyện của HSSV tại nơi cư trú. Đây là điểm thiếu sót trong mô hình hoạt động hiện nay, điều này ảnh hưởng không nhỏ đến phong trào TDTT quần chúng tại địa phương cũng như chất lượng công tác GDTC trong trường học. Lực lượng HSSV

là rất lớn, nếu huy động được sự tham gia của nhóm dân số này thì phong trào tập luyện của địa phương sẽ được tăng lên rõ rệt và công tác GDTC trong nhà trường cũng được cải thiện.

2. Thực trạng ảnh hưởng của các yếu tố đến mô hình hoạt động thể thao ngoại khóa của học sinh, sinh viên tại nơi cư trú hiện nay

Để đảm bảo tính khách quan và có cái nhìn toàn diện về mô hình hoạt động hiện nay, chúng tôi tiến hành phỏng vấn 90 cán bộ quản lý các cấp và cán bộ quản lý, giáo viên thể dục của các trường về những yếu tố ảnh hưởng đến mô hình hoạt động thể thao ngoại khóa cho HSSV tại nơi cư trú. Mỗi người được hỏi xác định một hoặc vài yếu tố mà bản thân cho rằng có ảnh hưởng đến việc tập luyện TDTT ngoại khóa của HSSV tại nơi cư trú. Kết quả phỏng vấn được trình bày ở bảng 1.

Qua bảng 1 cho thấy, nhóm yếu tố ảnh hưởng lớn nhất đến hoạt động thể thao ngoại khóa của HSSV tại nơi cư trú đó là: Chưa có CLB TDTT cơ sở của HSSV tại nơi cư trú và thiếu các văn bản phối kết hợp giữa trường và địa phương về công tác TDTT tại nơi cư trú (80,00%); Yếu tố hạn chế tiếp theo đó là công tác tuyên truyền, vận động về TDTT chưa đầy đủ, toàn diện (78,88%), nguồn kinh phí cấp cho hoạt động thể thao còn hạn chế (77,77%), chưa có chính sách đãi ngộ hợp lý cho cộng tác viên về TDTT ở địa phương, thiếu cơ sở vật chất phục vụ tập luyện, phong trào tập luyện và thi đấu ở địa phương không phát triển (76,66%); Hình thức, nội dung hoạt động thể thao còn nghèo nàn (75,55%).

BÀI BÁO KHOA HỌC

Bảng 1. Kết quả khảo sát ảnh hưởng của các yếu tố đến mô hình hoạt động thể thao ngoại khóa cho học sinh, sinh viên tại nơi cư trú (n = 90) (Có thể chọn nhiều đáp án)

Các yếu tố ảnh hưởng	Bắc Giang (n=15)		Tuyên Quang (n=15)		Huế (n=15)		Lâm Đồng (n=15)		Cần Thơ (n=15)		Bình Phước (n=15)		Tổng (n=90)		Xếp hạng
	m _i	%	m _i	%	m _i	%	m _i	%	m _i	%	m _i	%	m _i	%	
Thiếu cơ sở vật chất phục vụ tập luyện	10	66.66	11	73.33	9	60	13	86.66	12	80	14	93.33	69	76.66	6
Thiếu người hướng dẫn, tổ chức tập luyện	11	73.33	9	60	10	66.66	9	60	8	53.33	13	86.66	60	66.66	9
Phong trào tập luyện và thi đấu ở địa phương không phát triển	12	80	10	66.66	11	73.33	12	80	13	86.66	11	73.33	69	76.66	6
Nguồn kinh phí cấp cho hoạt động TT còn hạn chế	12	80	12	80	11	73.33	12	80	11	73.33	12	80	70	77.77	4
Hình thức, nội dung hoạt động TT còn nghèo nàn	11	73.33	10	66.66	12	80	10	66.66	12	80	13	86.66	68	75.55	8
Chưa có CLB TDTT cho học sinh, sinh viên tại nơi cư trú	12	80	12	80	11	73.33	12	80	13	86.66	12	80	72	80	1
Chưa có chính sách khuyến khích học sinh, sinh viên tích cực trong phong trào TT tại nơi cư trú	8	53.33	7	46.66	8	53.33	6	40	7	46.66	7	46.66	43	47.77	10
Chưa có chính sách đãi ngộ hợp lý cho cộng tác viên về TDTT ở địa phương	12	80	11	73.33	12	80	10	66.66	13	86.66	12	80	70	77.77	4
Thiếu các văn bản phối kết hợp giữa Nhà trường và địa phương về công tác TDTT tại nơi cư trú	13	86.66	13	86.66	12	80	10	66.66	11	73.33	13	86.66	72	80	1
Tuyên truyền vận động về TDTT chưa đầy đủ, toàn diện	13	86.66	12	80	11	73.33	10	66.66	13	86.66	12	80	71	78.88	3
Các nguyên nhân khác	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ngoài việc tham gia giờ học giáo dục thể chất tại trường, rất nhiều học sinh, sinh viên còn tham gia tập luyện thể thao ngoại khóa tại các khu dân cư với đa dạng các loại hình và nội dung tập luyện

Như vậy, thông qua kết quả phỏng vấn cho thấy, HSSV luôn có mong muốn và nhu cầu được tham gia tập luyện TDTT tại địa phương, nhưng vì nhiều lý do chủ quan và khách quan mà chất lượng phong trào tập luyện còn nhiều hạn chế. Điều này chứng tỏ, mô hình phát triển thể thao ngoại khóa cho học sinh, sinh viên tại nơi cư trú hiện nay còn nhiều điểm bất cập, vì vậy cần chỉnh sửa và bổ sung cho phù hợp với yêu cầu thực tiễn, từ đó nâng cao hiệu quả phát triển toàn diện cho thể hệ trẻ Việt Nam.

KẾT LUẬN

1. Thực trạng mô hình hoạt động thể thao ngoại khóa của HSSV tại nơi cư trú còn nhiều bất cập, thiếu tính liên kết, dẫn đến hiệu quả phát triển phong trào tập luyện TDTT cho HSSV chưa cao.

2. Các yếu tố chủ yếu ảnh hưởng đến mô hình hoạt động hiện nay là chưa có CLB TDTT cơ sở cho HSSV tại nơi cư trú và thiếu các văn bản phối kết hợp giữa trường và địa phương về công tác TDTT cho HSSV tại nơi cư trú.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Phạm Đình Bẩm, Đặng Đình Minh (1998), *Giáo trình quản lý TDTT*, Nxb TDTT, Hà Nội.
2. Dương Nghiệp Chí (2007), "Thể thao trường học ở Việt Nam và một số quốc gia trên thế giới", *Tap chí khoa học TDTT* (1), Viện khoa học TDTT, Hà Nội, tr.52-56.
3. Trần Kim Cương (2006), "Thực trạng tập luyện TT NK trong các trường học tỉnh Ninh Bình", *Tap chí khoa học TDTT* (6), Viện Khoa học TDTT, Hà Nội.
4. Nghị định 73/NĐ-CP ngày 19/8/1999, Về chính sách khuyến khích xã hội hóa đối với các hoạt động trong lĩnh vực giáo dục, y tế, văn hóa, thể thao.
5. Quyết định 641/QĐ - TTg ngày 26/4/2011, Đề án phát triển thể lực và tầm vóc người Việt Nam giai đoạn 2011 - 2030.

(Bài nộp ngày 19/8/2019, Phản biện ngày 27/8/2019, duyệt in ngày 26/9/2019)
 Chịu trách nhiệm chính: Đinh Thị Mai Anh;
 Email: maianhys@gmail.com)